

Mintha látták volna a láthatatlant

– Debrecenben megalakult a Magyar–Zsidó Kulturális és Tudományos Baráti Társaság –

Debrecenben a tudományos, kulturális és művészeti élet jeles képviselői szeptember 24-én megalakították a Debreceni Magyar–Zsidó Kulturális és Tudományos Baráti Társaságot. A Társaság elnökének a Református Hittudományi Egyetem Keresztény Dogmatika Tanszék tanszékvezető egyetemi tanárát, Dr. Gaál Botondot választották meg, aki „*Mintha látták volna a láthatatlant*” (Mit jelent számomra a zsidó nép?) címmel tartott előadást.

A Debreceni Magyar–Zsidó Kulturális és Tudományos Baráti Társaság célja és feladata Hajdú-Bihar megyében, illetve a határon túli magyar nyelvű zsidó közösségekkel való rendszeres kapcsolattartás, a magyar-zsidó párbeszéd keresztény és zsidó alapokról történő munkálása, a közvélemény pozitív alakítása a zsidósággal kapcsolatban. A Társaság feladatának tekinti a vészkorszak kutatását, a keresztény–zsidó megbékélést elősegítő információk gyűjtését, feldolgozását, publikálását. Vizsgálja a kultúrák és civilizációk egymásra hatását a Kárpát-medencében.

A Társaság állandó kapcsolatot tart fenn a különböző keresztény egyházakkal – amelyek tagjai a kuratórium vezetői – és küzd mindenféle antiszemitizmus, továbbá az agresszív vallásellenesség ellen. Tevékenységét a Társaság a nyíltság és függetlenség alapvető elveinek figyelembevételével végzi: tagjai a társadalom egyetemes erkölcsi érdekének szolgálatában állnak, nem kívánnak a napi vallási és politikai küzdelmekben résztvenni, de vállalják a társadalmi erkölcsi értékek megvalósulását előmozdító új gondolatokat, törekvéseket, bármely rétegből, érdekcsoportból, vallási közösségből eredjenek is.

Halmos Sándor

a debreceni Zsidó Hitközség ügyvezető igazgatója

A hit látása szerint

– Részletek Dr. Gaál Botond beszédéből –

Egy komolyan hívő keresztyén ember és a hitét komolyan megélő zsidó ember is, amikor elgondolkodik azon, *honnan jön, merre forrásoznak a gyökerei, mindig egyfajta kettősséget tapasztal kötődésében. Egyrészt kötődik népéhez, másrészt kötődik Istenhez. Ennek a kettős köteléknek keresi aztán az eredetét, s ebben a kettős kötésben próbál eligazodni. De ehhez hasonlóan felmerülhet ez a kettősség azokban is, akik nem a hit alapján, hanem a kultúra, a gondolkodásmód, a filozófia felől teszik fel kérdéseiket*, hiszen valamiképpen számukra is izgalmas utat jár be a gondolat, amikor létüknek ezt az eredetkérdését kutatják. (...) Én most arról fogok szólni, mit jelent számomra, mint magyar keresztyén ember számára a zsidó nép. Én sem teszek mást, mint kutatom kettős kötődésem titkát...

„*Vö heemin baadónáj vajjajsöbehá ló cödáká!*” – mondja a héber szöveg. Ábrahám pedig „*hitt az Úrnak és ez a hite tulajdonították neki igazságul*” (1Móz. 15,6) – így olvassuk Mózes könyvében, s később ezt Pál apostol is idézi a Rómaiakhoz írt levelében (Róm. 4,3). Karasszon Dezső professzor kollégám hívta fel a figyelmet arra, hogy itt a „*hinni*” ige hifil aktivumban van („*heemin*”), ezért ennek a fontos mondatnak a dinamikus ekvivalense magyarul így hangzanék: „*Olyan szilárdan hitt Ábrahám, hogy biztos igazságnak tartotta az Istennek hozzá szóló kijelentését!*” – Az említett Atyákról azt olvassuk, hogy mindenben hit által cselekedtek. Hit által döntöttek olyan dolgokban, amelyek a jövőre vonatkoztak, és

hit által rendelkeztek olyan javakról, amelyeket még csak ígéretben bírtak, de mégis úgy számoltak azokkal, mintha már most az övék volna. Tehát valóban a *reménylett* dolgok valóságáról és a *nem látott* dolgokról való meggyőződésről van szó mindahány ósytya esetében és valamennyi hithős példájában. Ezt nem is igen lehetne szebben kifejezni, mint ahogyan a Biblia mondja Mózesről, így mi is mondhatjuk róluk: *erős szívűek voltak, mintha látták volna a láthatatlant!* Az Ószövetségben megöröklített élettörténetük egyrészt valóságos emberi esemény, másrészt minősítetten más tartalommal bíró történés. – De mit jelent ez közelebbről?

Ábrahám volt az, akit Isten megszólított és kiválasztott magának, hogy Úr-Kaszdimból kijöve háznépével együtt megkeresse a neki rendelt földet. Ő engedelmesen elment, mert hitt a „*megáldatnak te bened a föld minden nemzetségei!*” (1Móz. 12,3) isteni ígéretben. Ekkor még nem értette pontosan, miről van szó. Teltek tovább a kemény esztendőik és látszólag nagyon is emberi dolgok történtek körülötte. Jött azonban egy váratlan esemény életében. A küzdelmes és keservesen nehéz élete vége táján, amikor – az ő megítélése szerint is – emberileg már teljesen lehetetlennek tűnt, Isten *gyermeket ígért és adott neki, s azzal biztatta, hogy utódai annyian lesznek, mint a csillagok az égen* (1Móz. 15,5). És ekkor jött a borzalom: Izsákot fel kellett áldoznia! Isten próbára tette